

Jméno a příjmení:	Anna Veselá
UČO:	496691
Název, kód předmětu:	Základy akademického čtení a psaní, PSYb2980
Vyučující:	Mgr. Adam Klocek, Mgr. Tomáš Kratochvíl, Mgr. Stanislav Svačinka
Datum odevzdání:	29. 04. 2021 Seminární skupina: 01

Porovnání dvou vědeckých textů

V této práci bych ráda srovnala článek Solomona Asche *Forming Impressions of Personality* (1946) a studii publikovanou Nauts et al. (2014), která se pokusila o jeho replikaci. Vzhledem k tomu, že druhý článek replikuje pouze ty experimenty, které souvisely s efektem primárnosti vřelosti (primacy-of-warmth effect), budu se ve shrnutí Aschovy práce věnovat pouze experimentům I, III a IV.

Původní Aschův článek vychází z předpokladu, že celkový dojem dané osoby si tvoříme z několika nezávislých dojmů a že mezi těmito dojmy jsou určité vztahy, které spolu interagují. Provedl dohromady 10 experimentů, ve kterých zkoumal, jak si lidé tyto dojmy tvoří, jaký vliv mají na dojmy centrální či periferní rysy a zdali se může centrální rys změnit na periferní. Experimenty prováděl na vzorku více než 1000 participantů, který tvořili převážně studenti prvních ročníků psychologie, většinou částí vzorku byly ženy. Výsledky experimentů naznačovaly, že vlivem centrálních rysů, konkrétně vřelost – odtažitost, se mění význam periferních rysů. Rysy se dle výsledků mohou svým vlivem lišit, např. zdvořilost – neomalenost měla na periferní rysy mnohem slabší vliv, než vřelost – odtažitost. Asch také zjistil, že záleží na kontextu: centrální rys může být u jiného dojmu rysem periferním. Jako hlavní limit svých studií uvádí fakt, že nezohledňoval vliv individuálních rozdílů.

Nauts et al. (2014) ve svém článku replikují Aschovy experimenty související s efektem primárnosti vřelosti. Aschovo Gestaltistické pojetí tvoření dojmu ale není v souladu s poznatkami o efektu primárnosti vřelosti, ačkoliv jsou založeny právě na experimentu I z Aschovy studie. Vzorek ($N = 1023$), ve kterém bylo 474 mužů (46,34 %) a jehož věk se pohyboval mezi 18 –

75 lety ($M = 33$), byl vybrán pomocí MTTurk, participanti poté byli náhodně rozděleni do 7 skupin. Experimentátoři pro zpracování výsledků použili Wilcoxonův znaménkový test, obsahovou a textovou analýzu. Výsledky neodhalily žádnou podporu pro efekt primárnosti vřelosti, nicméně ale potvrdily, že dimenze vřelost – odtažitost má větší vliv na celkový dojem než dimenze zdvořilost – neomalenost.

Ačkoliv Nauts et al. (2014) ve své replikační studii nenachází žádnou podporu pro efekt primárnosti vřelosti, neznamená to, že vyvrací tvrzení původní Aschovy studie. Shodují se v tom, že Asch nikdy netvrdil, že by vřelost měla být primárnější než kompetentnost. Shodu nachází také u rozmanitosti síly vlivu. Naopak největším rozdílem mezi těmito dvěma studii byla metodologie a použití statistické analýzy dat. Zatímco Asch (1946) ve své práci neuvádí detailní popis vzorku, Nauts et al. (2014) nám poskytl jak detailní popis vzorku, tak i jeho výběru. Navíc Nauts et al. (2014) používá statistickou analýzu dat k získání výsledků, Asch (1946) oproti tomu k popisu výsledků používá maximálně deskriptivní statistiky a své závěry podkládá úryvky z výpovědí respondentů. Na rozdíl od Asche (1946) navíc Nauts et al. (2014) otevřené odpovědi systematicky analyzoval. Ve srovnání s původní Aschovou studií se její replikace také více zaměřila na metodologii výzkumu: Nauts et al. (2014) použili nejen náhodné rozřazení do skupin, ale i díky větší variabilitě vzorku dosáhli lepší zobecnitelnosti na celou populaci. Na druhou stranu je ale třeba dodat, že Asch ve své době neměl k dispozici takové prostředky k analýze dat, jako právě Nauts et al. (2014).

Seznam literatury:

- Asch, S. E. (1946). Forming impressions of personality. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 41(3), 258–290. <https://doi.org/10.1037/h0055756>
- Nauts, S., Langner, O., Huijismans, I., Vonk, R., & Wigboldus, D. H. J. (2014). Forming impressions of personality: A replication and review of Asch's (1946) evidence for a primacy-of-warmth effect in impression formation. *Social Psychology*, 45(3), 153–163. <https://doi.org/10.1027/1864-9335/a000179>

Kritérium hodnocení úkolu	Podíl	Splněno	Body
Účelné shrnutí pro obě studie	14%	1	0,7
Účelné porovnání studií (podobnosti, rozdíly)	14%	1	0,7
Vyvození vlastních opodstatněných závěrů	16%	0,5	0,8
Kvalita argumentace, její opora v textu, pospolitost, uvědomování si limitů	14%	1	0,7
Stylistika projevu a srozumitelnost	14%	1	0,7
Obsahové strukturování a plynulá návaznost textu	14%	1	0,7
Formální náležitosti a formální strukturování textu	14%	1	0,7
Maximální počet bodů Získaný počet bodů	5		4,6

Z prací, které jsem zatím četl mi připadá Váš text jako dobrý příklad kvalitního porovnání objekt po objektu se srovnáním v závěrečném odstavci.

At' se daří,

Adam Klocek